ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1960

Vyhlásené: 13.06.1960 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

71

VLÁDNE NARIADENIE

z 10. júna 1960

o rozšírení právomoci a zodpovednosti národných výborov a o usporiadaní a činnosti ich orgánov

Vláda Československej republiky nariaďuje podľa § 45 ods. 1 a 2 písm. a) zákona č. 65/1960 Zb. o národných výboroch:

Prvá časť
PRÁVOMOC A ZODPOVEDNOSŤ NÁRODNÝCH VÝBOROV JEDNOTLIVÝCH STUPŇOV

Oddiel 1
PRÁVOMOC A ZODPOVEDNOSŤ MIESTNYCH A MESTSKÝCH NÁRODNÝCH VÝBOROV

§ 1

Miestne a mestské národné výbory plnia tieto hlavné úlohy:
- rozvíjajú miestnu výrobu, najmä využitím miestnych zdrojov;
- rozširujú a skvalitňujú služby obyvateľstvu;
- kontrolujú úroveň zásobovania a služieb obchodu a dodržiavanie akosti tovaru a jeho cien;
- starajú sa o bytovú a občiansku výstavbu a o údržbu bytového majetku;
- dbajú o zvyšovanie kultúrnej úrovne života v mestách i na vidieku;
- podieľajú sa na riešení otázok sociálneho zabezpečenia a zdravotníctva;
- starajú sa o zdravé prírodné prostredie;
- rozhodujú o bežných záležitostiach občanov.

Na jednotlivých úsekoch na úseku pôdohospodárstva

§ 2

(1) Hlavným poslaním miestnych a mestských národných výborov je zabezpečovať rýchly rozvoj pôdohospodárskej výroby pomocou socialistických veľkovýrobných foriem; dbať o riadne využitie základných výrobných prostriedkov pôdohospodárskej výroby a o ich ochranu, najmä o zúrodňovanie a ochranu poľnohospodárskej pôdy; vytvárať predpoklady pre prekračovanie plánov pôdohospodárskej výroby a pre rovnomerné plnenie plánu výkupu.

(2) Miestne a mestské národné výbory schvaľujú v súlade s úlohami štátneho plánu celoročné výrobné finančné plány jednotného roľníckeho družstva, vyjadrujú sa k plánom farmy štátneho majetku a dbajú o to, aby pri spracovaní plánov sa využili všetky zdroje a rezervy.

(3) Podporujú a všestranne napomáhajú rozvoj socialistického súťaženia v pôdohospodárstve, pravidelne hodnotia plnenie plánu výroby a výkupu a odporúčajú predstavenstvu družstva (vedúcemu farmy štátneho majetku) opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

(4) Schvaľujú investičnú činnosť jednotných roľníckych družstiev a vyjadrujú sa k investičnej činnosti štátnych majetkov a k požiadavkám na úvery; kontrolujú, či sa prostriedky uvoľnené štátom na rozvoj pôdohospodárskej výroby, najmä prostriedky na vykonávanie melioračných prác a na ozdravenie stáda účelne využívajú. Organizujú svojpomocné akcie na zúrodnenie pôdy, najmä na vykonávanie melioračných prác a údržbu melioračných zariadení. Organizujú hubenie buriny a škodcov pôdohospodárskych plodín.

(5) Dbajú, aby sa dodržiavali stanovy jednotného roľníckeho družstva, a majú právo pozastaviť nezákonné rozhodnutia predstavenstva alebo členskej schôdzky družstva, ak neurobí samo družstvo nápravu; vyjadrujú sa k stanovám jednotného roľníckeho družstva (ich zmenám).

(6) Napomáhajú pri výchove a školení členov jednotných roľníckych družstiev a pracovníkov fariem štátnych majetkov.

(7) Podporujú snahy jednotných roľníckych družstiev o vytváranie vhodných hospodárskych celkov na základe dobrovoľného zlučovania jednotných roľníckych družstiev, ktoré smerujú k účelnejšiemu sústredeniu základných fondov družstiev a k účelnejšiemu využívaniu veľkovýrobnej technológie a výrobnej špecializácie.

(8) Pomáhajú zabezpečovať úlohy lesného hospodárstva, ochranu lesného fondu a účelné hospodárenie drevom.

na úseku služieb obyvateľstvu a miestnej výroby

§ 3

(1) Miestne a mestské národné výbory zodpovedajú za to, aby miestna výroba, služby a opravárska činnosť uspokojovali potreby občanov. Zvýšenú pozornosť venujú rozvoju a skvalitneniu takých služieb, ktoré oslobodzujú ženy od namáhavých domácich prác, zvyšujú úroveň kultúry bývania, hygieny a čistoty obce. Usilujú, aby na tomto úseku sa postupne odstránili rozdiely medzi mestom a vidiekom.

(2) Starajú sa o riadnu správu bytového fondu v obci. Zabezpečujú spravodlivé prideľovanie bytov a hospodária s nebytovými miestnosťami. Rozhodujú vo veciach určenia nájomného (vedľajších platieb) z bytov a iných miestností.

(3) Organizujú ľudový zber surovín.

(4) Riadia všetky prevádzkárne služieb obyvateľstvu a miestnej výroby, ktorých činnosť slúži prevažne obyvateľstvu obce, najmä všetky podniky komunálnych služieb, malé prevádzkárne miestneho priemyslu, malé výrobne stavebných hmôt, neplánované drobné prevádzkárne miestneho národného výboru, domovej správy.

(5) Neplánované drobné prevádzkárne miestneho národného výboru sa zriaďujú len v malých obciach, ktoré sú vzdialené od podnikov komunálnych služieb alebo výrobných družstiev a v ktorých by nebolo účelné - s ohľadom na malý počet obyvateľstva - zriaďovať podnik alebo výrobné družstvo.

(6) Miestne a mestské národné výbory koordinujú rozvoj podriadených prevádzkární s rozvojom prevádzkární výrobných družstiev a ostatných prevádzkární miestnej výroby a služieb na svojom území.

na úseku výstavby

§ 4

(1) Miestne a mestské národné výbory vypracúvajú výhľadové úvahy o rozvoji bytovej a občianskej výstavby, vytvárajú podmienky pre ich realizáciu a pomáhajú pri zvyšovaní kapacity stavebnej výroby a pri využívaní miestnych zdrojov stavebných hmôt.

(2) Zodpovedajú za rozvoj družstevnej i súkromnej výstavby a za rozvoj výstavby bytov jednotných roľníckych družstiev a spolupracujú so závodmi pri vytváraní podmienok pre rozvoj podnikovej bytovej výstavby.

(3) Rozmiesťujú bytovú výstavbu a koordinujú ju s výstavbou občianskych zariadení podľa svojich územných plánov. Pritom dbajú o to, aby výstavba bytov sa čo najviacej sústredila, aby nedochádzalo k plytvaniu poľnohospodárskou pôdou a aby sa maximálne využili komunikácie a iné verejné zariadenia v obciach.

(4) Sledujú stav budov a stavebnú činnosť v obci, robia vhodné opatrenia na odstránenie závad a plnia ostatné úlohy podľa predpisov o územnom plánovaní a podľa stavebného poriadku.

(5) Starajú sa o zlepšenie vzhľadu obcí úpravou priestranstiev, parkov, záhrad, komunikácií, detských ihrísk atď. a organizujú všestranné zveľaďovanie obcí.

(6) Mestské národné výbory vo väčších mestách vytvárajú so súhlasom okresného národného výboru podniky pre údržbu a opravy obytných domov.

na úseku dopravy

§ 5

(1) Miestne a mestské národné výbory sa starajú o dobrý stav a zjazdnosť miestnych komunikácií včítane zodpovedajúcej investorskej činnosti.

(2) Zabezpečujú vykonávanie drobných opráv a údržby motorových vozidiel, včítane technických služieb motoristom, pokiaľ rozsah miestnej potreby umožňuje hospodárnu prevádzku týchto zariadení. Riadia drobné autoopravárske dielne.

(3) Mestské národné výbory zriaďujú podľa potrieb obyvateľstva podniky mestskej dopravy, riadia ich a zabezpečujú ich kvalitnú a hospodárnu prevádzku. K podnikom mestskej dopravy možno pričleniť i ostatnú miestnu dopravu (taxík) a prípadne aj vnútroštátnu lodnú dopravu, ak má prevažne rekreačný charakter.

na úseku vodného hospodárstva a energetiky

§ 6

(1) Miestne a mestské národné výbory riešia otázky zásobovania a hospodárenia vodou tak, aby sa postupne zlepšoval vodný režim v súlade s rozvojom výrobných síl a rastúcej životnej úrovne obyvateľstva.

(2) Riadia prevádzku a bežnú údržbu vodohospodárskych základných zariadení miestneho významu (verejných studní, vodovodných sietí, kanalizačných čistiarní, kanalizačných sietí, hospodárskych nádrží a strúh); pomáhajú zabezpečovať čistotu vodných tokov.

(3) V rámci kapacity miestnych vodohospodárskych zariadení a v súlade s plánom okresného národného výboru rozhodujú o ďalších prípojkách pri povoľovaní odberu a vypúšťaní vôd.

(4) Za účelom rýchlejšieho rozvoja vodného hospodárstva môžu združovať vlastné prostriedky s prostriedkami závodov, jednotných roľníckych družstiev a ostatných organizácií. Môžu sa tiež združovať s okolnými národnými výbormi k výstavbe, správe i údržbe základných vodohospodárskych fondov.

(5) Povoľujú stavbu studní (s výnimkou artézskych) s odberom vody do 0,5 l/sec. a odbery z povrchových vôd do 0,5 l/sec., ak nevypustí užívateľ závadné odpadné vody a ak je zachované určené prietokové minimum v toku.

(6) Starajú sa o verejné osvetlenie a spolupracujú so služobňami energetických podnikov pri úprave odberu elektrickej energie. Spolupracujú pri plnení úloh spojených s rozvodom elektriny, tepla a plynu na území obce.

na úseku vnútorného obchodu

§ 7

(1) Miestne a mestské národné výbory rozhodujú o rozmiestnení maloobchodných predajní v obci, o výnimkách z času predaja a o prechodnom uzavretí predajní a závodov verejného stravovania.

(2) Dávajú súhlas na vymenúvanie vedúcich maloobchodných predajní štátneho obchodu a prevádzkární Reštaurácií a jedální a môžu požadovať ich odvolanie.

(3) Riadia občiansku kontrolu a spotrebiteľské rady. Zabezpečujú kultúrnosť a statočnosť predaja v obchodných jednotkách. Kontrolujú úroveň zásobovania a služieb obyvateľstvu, dodržiavanie akosti a sortimentu tovaru a rozvozných plánov. Sledujú činnosť dozorných orgánov spotrebných družstiev.

(4) Starajú sa o cestovný ruch a riadia informačné kancelárie turistického ruchu.

(5) Mestské národné výbory vo väčších mestách riadia podnik alebo vedúci závod Reštaurácií a jedální.

na úseku školstva a kultúry

§ 8

(1) Miestne a mestské národné výbory sa starajú o všestranný kultúrny rozkvet obce, o zvyšovanie vzdelanosti občanov a o výchovu mládeže v duchu marxisticko-leninského svetového názoru.

(2) Zabezpečujú tesné spojenie školy so životom a v spolupráci s priemyslovými a poľnohospodárskymi závodmi pomáhajú vytvárať podmienky pre rozvinutie polytechnickej výchovy na školách. Podieľajú sa na vykonávaní sociálnoprávnej ochrany mládeže.

(3) V spolupráci s dobrovoľnými spoločenskými organizáciami riadia kultúrno-osvetovú činnosť v obci tak, aby pomáhala získavať občanov pre aktívnu účasť na plnení úloh socialistickej výstavby, na rozvíjaní spoločenského a kultúrneho života a na riešení naliehavých hospodárskych úloh.

(4) Zabezpečujú materiálne potreby pre školskú a mimoškolskú výchovu mládeže. Rozvíjaním výstavby výchovných zariadení v spolupráci so závodmi a s JRD vytvárajú podmienky pre zvyšovanie zamestnanosti žien.

(5) Spravujú základné deväťročné a stredné všeobecnovzdelávacie školy, ľudové školy umenia (základné hudobné školy, základné výtvarné školy a iné školy tohto druhu) a pamiatkové objekty miestneho významu; riadia detské útulky, materské školy, družiny mládeže, školské jedálne, domy pionierov a mládeže, kultúrne a osvetové zariadenia, kiná, osvetové besedy a miestne ľudové knižnice.

(6) Mestské národné výbory okrem toho spravujú školy pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť, školy v prírode, divadlá, symfonické orchestre a riadia múzeá, galérie, ľudové hvezdárne, parky kultúry a oddychu a zoologické záhrady.

(7) Miestne a mestské národné výbory koordinujú činnosť všetkých kultúrnych zariadení na území obce včítane zariadení závodov a družstiev a schvaľujú jednotný plán kultúrnej a osvetovej činnosti v obci.

na úseku zdravotníctva

§ 9

(1) Miestne a mestské národné výbory dbajú o zdravé životné a pracovné prostredie.

(2) Riadia jasle (žatevné útulky).

(3) Dávajú súhlas na zmeny zdravotníckych obvodov, na zriadenie, premiestnenie alebo zrušenie zdravotníckych zariadení a na zmeny ordinačných hodín. Vyjadrujú sa na ustanovovanie zdravotníckych pracovníkov v obci.

(4) Ukladajú v spolupráci s príslušným obvodným lekárom opatrenia na zabezpečenie hygienickej nezávadnosti životného a pracovného prostredia a vyjadrujú sa k všetkým opatreniam, ktoré na ich území vykonávajú orgány hygienicko-epidemiologickej služby.

na úseku sociálneho zabezpečenia

§ 10

(1) Miestne a mestské národné výbory sústavne sledujú sociálne pomery v obci, poskytujú občanom odkázaným na sociálnu výpomoc doplnkovú starostlivosť a overujú okolnosti rozhodné pre priznanie dávok sociálneho zabezpečenia.

(2) Pomáhajú osobám so zmenenou pracovnou schopnosťou nastúpiť do zamestnania.

(3) Miestne národné výbory, ktoré určí okresný národný výbor, a mestské národné výbory rozhodujú o dávkach a službách sociálnej starostlivosti.

(4) Mestské národné výbory riadia ústavy sociálnej starostlivosti (domovy dôchodcov) miestneho významu.

na úseku pracovných síl

§ 11

(1) Miestne a mestské národné výbory sa starajú o využitie zdrojov pracovných síl, pomáhajú zabezpečovať nábor pracovníkov pre dôležité odvetvia národného hospodárstva a podľa splnomocnenia okresného národného výboru uzavierajú so získanými pracovníkmi pracovné zmluvy v mene podniku.

(2) Zodpovedajú za získavanie pracovníkov, najmä odborných pracovníkov a pracovníkov z radov mládeže, pre jednotné roľnícke družstvá, miestnu výrobu, služby a pre ostatné úseky svojho hospodárstva. Dozerajú na praktický výcvik učňov v jednotných roľníckych družstvách.

na úseku vnútornej správy

§ 12

(1) Miestne a mestské národné výbory zabezpečujú úlohy spojené s voľbami do národných výborov, Národného zhromaždenia a Slovenskej národnej rady.

(2) Robia opatrenia v odbore ochrany verejného poriadku na území obce a plnia úlohy podľa predpisov o hlásení obyvateľstva. Spolupôsobia pri vykonávaní Branného zákona a opatrení na upevnenie obranyschopnosti krajiny a pri príprave brancov. Organizujú, riadia a kontrolujú požiarnu ochranu v obci.

(3) Obstarávajú vedenie matrík a úlohy s tým spojené. Overujú odpisy listín a podpisy na listinách, s výnimkou prípadov, keď sa listiny majú použiť v cudzine.

(4) Dohliadajú na činnosť miestnych spolkov a vytvárajú podmienky pre rozvoj dobrovoľných spoločenských organizácií.

(5) Zabezpečujú materiálne potreby pre činnosť národného výboru a jeho orgánov a dobrovoľných požiarnych sborov. Obstarávajú úlohy osobného úradu pracovníkov svojho aparátu a pracovníkov zariadení nimi spravovaných, pokiaľ táto pôsobnosť sa na ne preniesla.

Pri plánovaní a financovaní hospodárskej a kultúrnej výstavby

§ 13

(1) Miestne a mestské národné výbory vypracúvajú podľa smerníc okresného národného výboru úvahy o dlhodobom rozvoji obce, päťročné plány rozvoja svojho hospodárstva a ročné rozpočty. Miestne a mestské národné výbory, ktoré spravujú väčší počet organizácií, vypracúvajú aj ročné plány rozvoja svojho hospodárstva.

(2) Miestne a mestské národné výbory v úvahách o dlhodobom rozvoji obce riešia celkový výhľadový rozvoj obce, jej výstavbu, vývoj štruktúry hospodárstva, rozvoj pôdohospodárskej výroby a rozvoj kultúrneho života pracujúcich. Tieto úvahy predkladajú na potvrdenie okresnému národnému výboru.

(3) V päťročných plánoch určujú úlohy na uskutočnenie cieľov obsiahnutých v úvahách o dlhodobom rozvoji obce. Pri vypracovaní návrhu päťročného plánu sa riadia hospodársko-politickými smernicami okresného národného výboru, ktoré rozpracúvajú na jednotlivé podriadené organizácie.

(4) Podľa rozpracovaných smerníc vypracúvajú organizácie podriadené miestnemu národnému výboru a mestskému národnému výboru svoje návrhy plánu. Miestne národné výbory a mestské národné výbory potom vypracúvajú súhrnný návrh plánu rozvoja svojho hospodárstva a predkladajú ho okresnému národnému výboru.

Oddiel 2
PRÁVOMOC A ZODPOVEDNOSŤ OKRESNÝCH NÁRODNÝCH VÝBOROV

§ 14

(1) Okresné národné výbory plnia tieto hlavné úlohy:
- riadia a pomáhajú rozvíjať hospodársku a kultúrnu činnosť miestnych a mestských národných výborov;
- riadia pôdohospodársku výrobu, za rozvoj ktorej majú hlavnú zodpovednosť;
- riadia činnosť výrobných podnikov okresného významu a organizácií cestnej dopravy;
- riadia školské, kultúrne, zdravotnícke a sociálne inštitúcie okresného významu;
- usmerňujú výstavbu obcí a zabezpečujú jej vysokú hospodárnosť;
- organizujú riešenie bytových otázok na území okresu;
- vybavujú s konečnou platnosťou všetky záležitosti občanov, pokiaľ nie sú v právomoci miestneho národného výboru (mestského národného výboru);
- zúčastňujú sa na riadení a plánovaní komplexného rozvoja hospodárstva na území kraja a zabezpečujú komplexný rozvoj okresu;
- všestranne napomáhajú plnenie celoštátnych úloh na území okresu;
- starajú sa o výchovu kádrov v rámci okresu.

(2) V Bratislave, Brne, Ostrave a Plzni plnia úlohy okresných národných výborov mestské národné výbory. Obvodné národné výbory zriadené v mestských obvodoch týchto miest plnia úlohy miestnych národných výborov. Nutné odchýlky v záujme jednotného a účelného zabezpečovania úloh v meste môže určiť mestský národný výbor v dohode s obvodnými národnými výbormi.

Na jednotlivých úsekoch na úseku pôdohospodárstva

§ 15

(1) Okresné národné výbory riadia, plánujú a zodpovedajú za komplexný rozvoj pôdohospodárskej výroby a výkup u jednotných roľníckych družstiev, štátnych majetkov a školných majetkov; u ostatných poľnohospodárskych závodov na území okresu riadia a plánujú výrobu a výkup a činnosť spoločných družstevných podnikov.

(2) Ustanovujú agrotechnické, zootechnické, veterinárne, fytopatologické a ekonomické opatrenia na zabezpečenie plánovaných úloh v okrese. Organizujú zavádzanie pokrokovej technológie v rastlinnej a živočíšnej výrobe, rozvoj socialistického súťaženia a zlepšovateľského hnutia. Starajú sa o zlepšovanie zdravotného stavu hovädzieho dobytka.

(3) Zabezpečujú rozvoj mechanizácie a využitie mechanizačných prostriedkov. Zabezpečujú služby pôdohospodárstvu, najmä opravy strojov a zásobovanie náhradnými dielmi a pomoc pri zásobovaní pôdohospodárstva osivom, sadivom, priemyslovými hnojivami a mechanizačnými prostriedkami. Starajú sa o rozvoj semenárstva a plemenárstva a o riadnu výživu pôdy.

(4) Robia opatrenia na riadne využitie základných výrobných prostriedkov pôdohospodárskej výroby a na ich ochranu, najmä na zúrodnenie a ochranu poľnohospodárskej pôdy.

(5) Poskytujú jednotným roľníckym družstvám všestrannú pomoc pri poľnohospodárskej investičnej výstavbe a zodpovedajú za investičnú výstavbu štátnych majetkov. Zabezpečujú včasnú prípravu tejto výstavby, včítane projektovej činnosti.

(6) Zabezpečujú výchovu poľnohospodárskych kádrov v rámci okresu, včítane školenia funkcionárov JRD. Organizujú tlačovú a názornú propagáciu.

(7) Schvaľujú perspektívne a potvrdzujú ročné plány rozvoja pôdohospodárskej výroby jednotných roľníckych družstiev; schvaľujú plány štátnych majetkov a strojových a traktorových staníc.

(8) Plnia úlohy štátnej starostlivosti o lesy. Kontrolujú, či všetka činnosť v lesnom hospodárstve zabezpečuje úplné uplatnenie všetkých užitočných funkcií lesa; najmä kontrolujú plnenie plánu v zalesňovaní, ochrane a ošetrovaní lesných kultúr. Pomáhajú pri ochrane a zveľaďovaní lesného fondu. Sledujú a kontrolujú hospodárenie drevom a plnenie s tým súvisiacich úloh drevospracujúceho priemyslu.

(9) Riadia štátne majetky, školné majetky, strojové a traktorové stanice, veterinárne zariadenia, okresné strediská prípravy pôdohospodárskych investícií, poľnohospodárske majstrovské a učňovské školy, učňovské poľnohospodárske strediská, poľnohospodárske a lesnícke technické školy.

(10) Sledujú, hodnotia a kontrolujú činnosť ústredne riadených podnikov a organizácií na území okresu; schvaľujú opatrenia okresnej plemenárskej správy a kontrolujú ich plnenie; koordinujú činnosť výkupných organizácií v okrese pre splnenie plánovaných úloh vo výkupe pôdohospodárskych výrobkov.

na úseku služieb obyvateľstvu a miestnej výroby

§ 16

(1) Okresné národné výbory vytvárajú predpoklady pre optimálny rozvoj prevádzkární poskytujúcich služby obyvateľstvu a miestnych výrobní riadených miestnymi a mestskými národnými výbormi. Rozvoj miestnej výroby a služieb na území okresu zabezpečujú tak, aby sa rozsah a kvalita služieb zvyšovali vo všetkých obciach okresu, najmä na vidieku.

(2) Zodpovedajú za úplné uspokojenie požiadaviek obyvateľstva na opravy priemyslového tovaru v súlade s rastom jeho spotreby. Výrobu miestneho priemyslu orientujú na doplňovanie sortimentu spotrebného tovaru na trhu, na nesériovú a zákazkovú výrobu z dostupných surovín a na pomoc poľnohospodárstvu výrobou poľnohospodárskeho náradia a doplnkovou výrobou poľnohospodárskych strojov.

(3) Zabezpečujú vykonávanie zásadných opatrení pri správe bytového majetku a pri prideľovaní bytov i nebytového priestoru.

(4) Riadia okresné podniky miestneho priemyslu.

(5) Sledujú činnosť mlynsko-pekárenských závodov, spolupôsobia pri riešení základných otázok pekárskej výroby, najmä rozhodujú o množstve, kvalite a sortimente výrobkov, určujú zásobovacie rajóny, určujú rozvozné plány a dávajú súhlas na vymenúvanie a odvolávanie vedúcich mlynsko-pekárenských závodov.

(6) Zabezpečujú koordináciu činnosti výrobných družstiev s obdobnými úsekmi hospodárstva národných výborov a využívajú kapacitu výrobných družstiev na zabezpečovanie potrieb obyvateľstva.

na úseku výstavby

§ 17

(1) Okresné národné výbory zodpovedajú za investorskú činnosť v hospodárstve, ktoré je podriadené miestnym národným výborom, mestským národným výborom a okresným národným výborom, a napomáhajú splnenie plánu štátnej investičnej výstavby.

(2) Zabezpečujú riadne a kvalitné vykonávanie poľnohospodárskej investičnej výstavby a údržbu a opravy bytového fondu.

(3) Riadia komplexné vykonávanie bytovej výstavby včítane technického riešenia; plánujú bytovú výstavbu vo všetkých jej formách, t. j. štátnu, družstevnú, podnikovú, individuálnu, bytovú výstavbu JRD, a vykonávajú rozpisy plánu tejto výstavby.

(4) Zodpovedajú za účelné rozmiestnenie investičnej výstavby na území okresu. Dbajú o to, aby každá obec mala svoj plán výstavby vychádzajúci z jednotného plánu výstavby okresu.

(5) Riadia okresný stavebný podnik a okresný investorský útvar.

(6) Vo veľkých mestách, kde je to účelné, vytvárajú špecializované podniky na prúdovú údržbu a opravy obytných domov.

(7) Ovplyvňujú činnosť všetkých stavebných organizácií na území okresu. Najmä prejednávajú návrhy plánovaných úloh stavebnej výroby na svojom území s okresnými správami krajských podnikov, prípadne s krajským národným výborom; kontrolujú plnenie plánovaných úloh a robia opatrenia na ich zabezpečenie.

na úseku dopravy

§ 18

(1) Okresné národné výbory zabezpečujú účelné usporiadanie a rozvoj osobnej a všetkej nákladnej automobilovej dopravy; vypracúvajú podklady pre zostavovanie autobusových cestovných poriadkov.

(2) Starajú sa o technické služby pre motoristov, koordinujú rozvoj autoopravárenstva, včítane značkových a družstevných opravovní na území okresu.

(3) Zodpovedajú za dobrý stav a zjazdnosť štátnych ciest a vykonávajú investorskú činnosť pre štátnu cestnú sieť II. a III. triedy.

(4) Koordinujú cestnú dopravu s dopravou železničnou, vyjadrujú sa k zriaďovaniu alebo rušeniu nakladacích a vykladacích staníc a kontrolujú kvalitu ich práce.

(5) Organizujú vyťažovaciu službu nákladnej cestnej dopravy.

(6) Riadia:

a) okresné podniky automobilovej osobnej a nákladnej dopravy, okresné vyťažovacie strediská automobilovej dopravy, okresné autoopravárenské podniky a okresné správy štátnych ciest,

b) osobnú vnútroštátnu lodnú dopravu, ak má prevažne rekreačný charakter.

na úseku vodného hospodárstva a energetiky

§ 19

(1) Okresné národné výbory zabezpečujú jednotnosť riadenia a rozvoj vodného hospodárstva na území okresu. V súlade so štátnym vodohospodárskym plánom vypracúvajú čiastkové bilancie vody a na podklade návrhov miestnych (mestských) národných výborov spracúvajú okresné programy vodohospodárskeho rozvoja; pravidelne kontrolujú ako podniky, závody, zariadenia atď. dodržiavajú predpisy o čistote vodných tokov a robia potrebné opatrenia na jej zlepšenie.

(2) Zabezpečujú potrebnú projektovú a rozpočtovú dokumentáciu pre obnovu a menšiu investičnú výstavbu, včítane akcií miestnych alebo mestských národných výborov, a poskytujú im odbornú investorskú pomoc.

(3) Sú investormi výstavby základných vodohospodárskych fondov, ktoré svojím rozsahom a významom presahujú možnosti miestnych a mestských národných výborov, a spravujú tieto fondy. Zabezpečujú drobnú údržbu a generálne opravy základných fondov a drobné investície na území okresu.

(4) Povoľujú zvláštne užívanie vody a rozhodujú a robia opatrenia vo všetkých veciach náležiacich národným výborom podľa zákona o vodnom hospodárstve s výnimkou vecí týkajúcich sa hraničných tokov a vecí spadajúcich do právomoci miestnych národných výborov.

(5) Riešia otázky rozvodu elektriny, tepla a plynu v rámci okresu. Spolupracujú pri vykonávaní kontrol hospodárenia všetkými druhmi energie.

(6) Riadia okresné vodohospodárske správy.

na úseku vnútorného obchodu

§ 20

(1) Okresné národné výbory rozhodujú o rozložení obchodnej siete na území okresu.

(2) Dávajú súhlas na vymenúvanie riaditeľov všetkých obchodných organizácií s okresnou pôsobnosťou a môžu požadovať ich odvolanie.

(3) Potvrdzujú obchodnofinančné plány všetkých podnikov obchodu s okresnou pôsobnosťou a schvaľujú rozdelenie a presuny potravinárskeho tovaru medzi obchodnými organizáciami. Kontrolujú plnenie plánu a všetku činnosť obchodných podnikov a závodov v okrese.

(4) Zaraďujú závody verejného stravovania a ubytovacie závody do cenových skupín a tried. Ustanovujú všetky druhy prirážok k cenám v závodoch verejného stravovania a v ubytovacích závodoch. V mimoriadnych prípadoch ohrozenia akosti zeleniny a ovocia rozhodujú o ich preradení do nižších cenových skupín.

(5) Pomáhajú zabezpečovať rozvoj nových foriem predaja. Zabezpečujú koordináciu trhových akcií v okrese. Ustanovujú po prejednaní s výrobnými závodmi a obchodnými organizáciami rajónizáciu dodávok v okrese. Vytvárajú podmienky pre rozvoj cestovného ruchu.

(6) Zabezpečujú spoluprácu a vzájomnú pomoc jednotlivých závodov a úradov a odborových orgánov v okresoch pri stravovaní pracujúcich. Vykonávajú kontrolnú a dohliadaciu činnosť v závodných a školských jedálňach, najmä v otázkach dodržiavania hygieny a noriem.

(7) Riadia:

a) Reštaurácie a jedálne,

b) Uhoľné sklady.

na úseku školstva a kultúry

§ 21

(1) Okresné národné výbory vytvárajú podmienky pre všestranný rozvoj vzdelania a kultúry občanov, pre výchovu mládeže v duchu marxisticko-leninského svetového názoru, pre spojovanie školy so životom a pre rozvoj ľudovej umeleckej tvorivosti.

(2) Zodpovedajú za všestrannú prípravu mládeže vo všeobecnovzdelávacích, pedagogických, učňovských a odborných školách a za rozvoj štúdia pracujúcich. Riadia a kontrolujú výber žiakov na výberové školy. Vykonávajú a organizujú sociálnoprávnu ochranu mládeže.

(3) Vykonávajú všeobecný dozor na všetkých školách v okrese (včítane štátneho dozoru na výchovu učňov), odborný dozor na tých školách, na ktorých tento dozor nevykonávajú krajské národné výbory podľa § 35 ods. 2, a metodické vedenie výchovných, kultúrnych a osvetových zariadení. V dohode s miestnymi a mestskými národnými výbormi ustanovujú sieť základných deväťročných a stredných všeobecnovzdelávacích škôl, ľudových škôl umenia a ich obvody a rozhodujú o prijímaní, prepúšťaní a rozmiestňovaní učiteľov a školských pracovníkov.

(4) Koordinujú všetku kultúrno-osvetovú prácu v okrese a starajú sa o zvyšovanie jej ideovej účinnosti. V spolupráci so spoločenskými organizáciami pripravujú a rozpracúvajú jednotný plán kultúrno-osvetovej činnosti v okrese.

(5) Kontrolujú a hodnotia rozširovanie a propagáciu literatúry v okrese. Povoľujú a koordinujú tlač neperiodických tlačovín okresného významu.

(6) Rozhodujú o kultúrno-politickom využití a ochrane pamiatok i prírody v okrese a spravujú významné pamiatkové objekty.

(7) Dohliadajú na činnosť a hospodárenie cirkevných organizácií.

(8) Riadia učňovské a odborné školy, stredné školy pre pracujúcich, žiacke a detské domovy (včítane pripojených škôl), výchovne dorastu, okresné pedagogické strediská, okresné domy pionierov a mládeže, školy v prírode, osvetové domy a okresné ľudové knižnice.

na úseku zdravotníctva

§ 22

(1) Okresné národné výbory zodpovedajú za poskytovanie kvalifikovanej preventívnej a liečebnej starostlivosti obyvateľstvu.

(2) Zabezpečujú hlavné úlohy vyplývajúce z celoštátnej i krajskej zdravotníckej politiky, výuku a výchovu stredných zdravotníckych pracovníkov a vykonávajú rozmiesťovanie pracovníkov v zdravotníctve.

(3) Vymedzujú spádové územia pre zdravotnícke zariadenia slúžiace obyvateľstvu okresu a ustanovujú v dohode s príslušným miestnym (mestským) národným výborom hranice územných zdravotníckych obvodov.

(4) V rámci svojej pôsobnosti robia potrebné opatrenia na zabezpečenie zdravého životného a pracovného prostredia.

(5) Riadia okresné ústavy národného zdravia, odborné liečebne, kúpeľné jednotky miestneho významu a iné zdravotnícke zariadenia, pokiaľ sa nezačlenia do okresného ústavu národného zdravia.

na úseku sociálneho zabezpečenia

§ 23

(1) Okresné národné výbory rozhodujú o dávkach a službách sociálnej starostlivosti, pokiaľ toto rozhodovanie sa nezverilo miestnym alebo mestským národným výborom. Rozhodujú o odvolaniach proti rozhodnutiam miestnych a mestských národných výborov o dávkach a službách sociálnej starostlivosti.

(2) Rozhodujú v rozsahu, v ktorom na to boli poverené, o dávkach dôchodkového zabezpečenia (poistenia). Vykonávajú dôchodkové a nemocenské poistenie členov jednotných roľníckych družstiev a dôchodkové poistenie osôb samostatne hospodáriacich, rozhodujú o dávkach nemocenského poistenia členov jednotných roľníckych družstiev a nepracujúcich dôchodcov.

(3) Umiestňujú osoby so zmenenou pracovnou schopnosťou na vhodné miesta, zabezpečujú ich prípravu pre povolanie a spolupôsobia pri vytváraní pracovných príležitostí pre invalidov. Zabezpečujú ústavnú výchovu telesne a duševne chybných detí.

(4) Riadia ústavy sociálnej starostlivosti okresného významu a výcvikové a rehabilitačné strediská.

na úseku pracovných síl

§ 24

(1) Okresné národné výbory zodpovedajú za najekonomickejšie rozmiestnenie všetkých zdrojov pracovných síl v súlade s celoštátnymi potrebami.

(2) Zabezpečujú zamestnanie občanom hlásiacim sa o zamestnanie a dorastu, ktorý vychádza zo škôl.

(3) Vykonávajú dozor na zamestnávanie pracovníkov v závodoch.

(4) Vykonávajú nábor pracovných síl pre kľúčové podniky a oblasti s nedostatkom pracovných síl, dávajú súhlas podnikom na vykonávanie samostatného náboru pracovných síl a určujú im v rámci okresu oblasti a zdroje, v ktorých môžu vykonávať nábor.

(5) Ďalšie úlohy na úseku pracovných síl plnia okresné národné výbory pri riadení a plánovaní komplexného rozvoja hospodárstva a kultúry v okrese (§ 27).

na úseku vnútornej správy

§ 25

(1) Okresné národné výbory zabezpečujú vykonávanie volieb do národných výborov, Národného zhromaždenia a Slovenskej národnej rady; vykonávajú voľby sudcov a sudcov z ľudu ľudových súdov. Rozhodujú o územných zmenách obcí a pripravujú návrhy na územné zmeny obcí a okresov, o ktorých rozhodujú vyššie orgány.

(2) Spolupôsobia pri vykonávaní Branného zákona a opatrení na upevňovanie obranyschopnosti krajiny a pri príprave brancov. Robia opatrenia na ochranu verejného poriadku na území okresu; organizujú civilnú obranu a riadia a kontrolujú požiarnu ochranu v okrese.

(3) Rozhodujú vo veciach štátneho občianstva a vydávajú osvedčenia o štátnom občianstve, pokiaľ nie je kompetentný iný orgán. Schvaľujú vytváranie matričných obvodov a rozhodujú vo vyhradených veciach matričných a sobášnych.

(4) Plnia úlohy podľa predpisov o dobrovoľných organizáciách.

(5) Zabezpečujú materiálne potreby pre činnosť národného výboru a jeho orgánov, pre verejné požiarne útvary a na účely civilnej obrany. Rozhodujú o mzdových a pracovných otázkach pracovníkov okresného národného výboru a tých miestnych národných výborov, na ktoré sa táto pôsobnosť nepreniesla; koordinujú a kontrolujú vykonávanie tejto agendy u ostatných miestnych a mestských národných výborov a vykonávajú systemizáciu aparátov okresných, miestnych a mestských národných výborov.

(6) Riadia verejné požiarne útvary a okresné archívy.

Pri plánovaní a financovaní hospodárskej a kultúrnej výstavby

§ 26

Pri plánovaní a financovaní rozvoja hospodárstva spravovaného okresnými, miestnymi a mestskými národnými výbormi okresné národné výbory:

1. v rámci hospodársko-politických smerníc krajských národných výborov ustanovujú hospodársko-politické smernice pre vypracúvanie úvah o dlhodobom rozvoji obcí a miest, päťročných a ročných plánov a ročných rozpočtov pre svoje organizácie a pre mestské a miestne národné výbory na území okresu;
2. riadia vypracúvanie plánov a rozpočtov na mestských a miestnych národných výboroch a v svojich organizáciách, poskytujú im pritom všestrannú pomoc a prejednávajú s nimi ich návrhy plánov a rozpočtov;
3. vypracúvajú súhrnné plány a rozpočty za celé hospodárstvo riadené okresnými, mestskými a miestnymi národnými výbormi na území okresov a predkladajú ich krajským národným výborom;
4. v rámci úloh, objemov prostriedkov a počtov pracovníkov stanovených plánom krajských národných výborov ustanovujú vo svojich plánoch jednotlivým mestským a miestnym národným výborom a svojim organizáciám základné úlohy a súhrnné objemy prostriedkov a počty pracovníkov; vo výnimočných prípadoch, ak to bude pre rozvoj hospodárstva celého okresu alebo kraja nutné, ustanovujú okresné národné výbory objemy prostriedkov, prípadne aj počty pracovníkov miestnemu alebo mestskému národnému výboru oddelene pre určitú hospodársku alebo rozpočtovú organizáciu.

§ 27

Pri riadení a plánovaní komplexného rozvoja hospodárstva a kultúry okresné národné výbory:

1. všestranne napomáhajú plnenie celoštátnych úloh na území okresu a zabezpečujú rozvoj a rozmiestnenie svojho hospodárstva v súlade s potrebami rozvoja celého hospodárstva v okrese a s vývojom osídlenia;
2. sledujú celkový vývoj hospodárstva, životnej a kultúrnej úrovne obyvateľstva, vypracúvajú návrhy týkajúce sa využitia všetkých zdrojov a podmienok okresov a prejednávajú ich s krajskými národnými výbormi a s ústredne riadenými závodmi a podnikmi na svojom území;
3. zabezpečujú na základe rozborov o vývoji, stave a štruktúre obyvateľstva potrebu pracovníkov pre celé hospodárstvo na svojom území a krajskému národnému výboru predkladajú návrhy na

využitie zdrojov pracovných síl, rozmiestenie dorastu a výchovu odborných kádrov; zabezpečujú medziokresné a medzikrajové presuny pracovných síl, zabezpečujú zvyšovanie zamestnanosti žien a osôb so zmenenou pracovnou schopnosťou, starajú sa o zlepšovanie vekového priemeru pracujúcich v pôdohospodárstve a usmerňujú uvoľňovanie pracovníkov z pôdohospodárstva do iných odvetví. Vyjadrujú sa k návrhom na rušenie alebo podstatné obmedzenie výroby v závodoch riadených ústrednými orgánmi v prípadoch, keby došlo k zníženiu zamestnanosti. Vyjadrujú sa k požiadavkám na zvyšovanie počtu pracovníkov v podnikoch a závodoch riadených ministerstvami z hľadiska možnosti ich zabezpečenia v rámci okresu;

4. vyjadrujú sa ku všetkým investičným úlohám, najmä z hľadiska umiestenia v okrese, územne technického riešenia a zabezpečenia nárokov na hospodárstvo riadené okresnými, miestnymi a mestskými národnými výbormi;
5. zodpovedajú za správne vypracúvanie územných plánov miest a obcí a v spolupráci s miestnymi a mestskými národnými výbormi určujú všetkým organizáciám plochy pre prevádzku a výstavbu. Navrhujú hospodárskym organizáciám spoločný postup pri výstavbe zariadení slúžiacich niekoľkým investorom; koordinujú výstavbu a zriaďovanie všetkých kultúrnych, zdravotníckych, sociálnych, telovýchovných a rekreačných zariadení v okrese;
6. zabezpečujú potreby celého hospodárstva v okrese automobilovou dopravou a spolupracujú pri koordinácii železničnej a automobilovej dopravy;
7. koordinujú výstavbu vodohospodárskych zariadení v okrese a zabezpečujú účelné hospodárenie vodou a dodržiavanie čistoty tokov;
8. účelne rozmiestňujú hospodárstvo, ktoré riadia, najmä školské, zdravotnícke, sociálne a kultúrne zariadenia, prevádzkárne miestneho priemyslu a obchodné jednotky, a to v súlade s rozvojom celého hospodárstva na území okresov; rozmiesťujú bytovú a ostatnú výstavbu do obcí s priaznivými spádovými podmienkami a riešia tak potreby skupín na seba nadväzujúcich obcí; vedú v tomto smere miestne národné výbory k účelnému spojovaniu materiálových a finančných prostriedkov;
9. pre správne určovanie v raste životnej úrovne obyvateľstva vykonávajú potrebné rozbory, najmä o príjmoch a výdavkoch obyvateľstva, o spoločenskej nevýrobnej spotrebe a pod.

Oddiel 3
PRÁVOMOC A ZODPOVEDNOSŤ KRAJSKÝCH NÁRODNÝCH VÝBOROV

§ 28

Krajské národné výbory plnia tieto hlavné úlohy:
- zladťujú odvetvové a územné hľadiská v riadení, plánovaní a financovaní rozvoja národného hospodárstva a zabezpečujú koordináciu rozvoja všetkých odvetví na území kraja;
- napomáhajú zabezpečenie celoštátnych úloh na území kraja, organizujú využívanie všetkých jeho zdrojov a rezerv a rozmiesťujú hospodárstva riadené národnými výbormi;
- riadia činnosť okresných národných výborov a vytvárajú predpoklady pre to, aby okresné, mestské a miestne národné výbory úspešne plnili svoje úlohy na všetkých úsekoch hospodárstva a kultúry, ktoré sú im podriadené;
- priamo riadia len tie hospodárske a rozpočtové organizácie, ktoré majú význam pre rozvoj hospodárstva a kultúry celého kraja.

Na jednotlivých úsekoch

na úseku pôdohospodárstva

§ 29

(1) Krajské národné výbory zodpovedajú za komplexný rozvoj pôdohospodárskej výroby v kraji a určujú úlohy pôdohospodárskej výroby a výkupu jednotlivým okresným národným výborom; zodpovedajú za stanovenie správnych proporcií medzi rastlinnou a živočíšnou výrobou a za zabezpečenie najvyššej ekonomickej efektívnosti výroby pri plnom využití výrobných a

ekonomických podmienok okresov; sledujú a hodnotia činnosť jednotlivých výkupných organizácií a kontrolujú, ako plnia svoje úlohy vo výkupe pôdohospodárskych výrobkov.

(2) Riadia činnosť okresných národných výborov pri plnení úloh štátnej starostlivosti o lesy a hospodárenie drevom. Pomáhajú organizáciám lesného hospodárstva v starostlivosti o ochranu lesného fondu.

(3) Kontrolujú vykonávanie správnej mzdovej politiky, starajú sa o rozvoj socialistického súťaženia a v krajskom meradle organizujú tlačovú a názornú propagáciu. Vykonávajú pedagogický a odborný dozor nad poľnohospodárskymi a lesníckymi školami riadenými okresnými národnými výbormi.

(4) Riadia krajské podniky poľnohospodárskych a lesotechnických meliorácií; krajské veterinárne zariadenia; krajské poľnohospodárske projektové ústavy.

(5) Sledujú, hodnotia a kontrolujú činnosť ústredne riadených podnikov a organizácií na území kraja, najmä krajských plemenárskych správ a šľachtiteľských a semenárskych podnikov; prejednávajú s nimi návrhy ich plánov. Dávajú súhlas na vymenúvanie a odvolanie vedúcich týchto podnikov a organizácií.

na úseku služieb obyvateľstvu a miestnej výroby

§ 30

(1) Krajské národné výbory zodpovedajú za celkovú koncepciu rozvoja služieb obyvateľstvu a miestnej výroby na území kraja; koordinujú rozvoj výrobných družstiev s rozvojom ostatných úsekov hospodárstva.

(2) V rozsahu určenom osobitnými predpismi určujú ceny výrobkov, prác a služieb pre organizácie miestnej výroby a komunálnych služieb, pre výrobné družstvá, príp. i pre iné organizácie v kraji, ak to ustanovujú osobitné predpisy. Zabezpečujú kontrolu dodržiavania určených cien.

(3) Riadia krajské podniky zberných surovín, mlynsko-pekárenské podniky a pivovarsko-sladárske podniky.

na úseku výstavby a stavebníctva

§ 31

(1) Krajské národné výbory zabezpečujú stály rast kapacity stavebnej výroby a výroby stavebných hmôt všestranným zvyšovaním produktivity práce, uplatňovaním pokrokových metód stavania a organizácie práce, mechanizácií ťažkých a namáhavých prác, sústavným budovaním materiálovej a surovinovej základne a zlepšovaním odbytu a zásobovania; zabezpečujú projekciu pre výstavbu v odvetviach riadených národnými výbormi.

(2) Pomáhajú zabezpečovať centralizovanú investičnú výstavbu vykonávanú ministerstvami a menovité úlohy decentralizovanej investičnej výstavby, a to najmä zabezpečovanie kapacity stavebnej výroby.

(3) Zabezpečujú niektoré špeciálne úlohy v investorskej činnosti pre všetky okresné národné výbory v kraji.

(4) Dohliadajú na geologickú službu na ložiskách ťažených organizáciami národných výborov, na ich vyhodnocovanie a na riadne hospodárenie ložiskovými surovinami a plnia úlohy náležiace im podľa predpisov o využití nerastného bohatstva.

(5) Riadia krajské združenia národných podnikov v stavebníctve, krajské projektové ústavy a krajské investorské útvary.

na úseku dopravy

§ 32

(1) Krajské národné výbory zabezpečujú účelné usporiadanie a rozvoj cestnej dopravy, autoopravárenstvo a správu cestnej siete v kraji. Vykonávajú investorskú činnosť pre štátnu cestnú sieť I. triedy.

(2) Schvaľujú krajské prepravné plány cestnej dopravy a organizujú riadenie diaľkovej nákladnej automobilovej dopravy.

(3) V úzkej spolupráci s okresnými národnými výbormi zostavujú a schvaľujú cestovné poriadky autobusových tratí ČSAD; zabezpečujú účinnú koordináciu autobusovej dopravy medzi okresmi a v spolupráci s ostatnými krajskými národnými výbormi medzi krajmi.

(4) Riadia organizáciu pre vyťažovaciu službu všetkej nákladnej automobilovej dopravy na území kraja.

(5) Koordinujú činnosť autoopravárenských podnikov riadených národnými výbormi, prípadne výrobnými družstvami a podnikov Ministerstva všeobecného strojárstva; rozhodujú o typizácii a špecializácii autoopravovní a schvaľujú plán ich rozmiestenia.

na úseku vodného hospodárstva a energetiky

§ 33

(1) Krajské národné výbory zabezpečujú komplexný rozvoj vodného hospodárstva na území kraja. Zabezpečujú vodohospodársku investičnú výstavbu presahujúcu rámec okresu, poskytujú odbornú pomoc okresným národným výborom, schvaľujú projektovú a rozpočtovú dokumentáciu stavieb nadokresného významu a stavieb so zložitým technickým riešením, zabezpečujú projektovú dokumentáciu vodohospodárskych investícií a dávajú posudky pre všetku výstavbu z hľadiska štátneho vodohospodárskeho plánu.

(2) Zabezpečujú čistotu vôd, vykonávajú prieskum znečistených tokov a robia opatrenia na zlepšenie doterajšieho stavu; povoľujú zvláštne užívanie vody na hraničných tokoch. Organizujú v rámci kraja protipovodňovú službu.

(3) Určujú poradie pri elektrifikácii obcí a osád a pri rozvode tepla do miest, schvaľujú návrhy na ustanovenie investora a prevádzateľa energetických zariadení slúžiacich viacerým spotrebiteľom a dbajú o zlepšovanie hospodárenia elektrickou energiou, teplom, tuhými a tekutými palivami a plynom.

(4) Riadia vodohospodárske rozvojové investičné strediská.

na úseku vnútorného obchodu

§ 34

(1) Krajské národné výbory sa zúčastňujú vypracúvania a rozpisu plánu maloobchodného obratu na všetky obchodné organizácie podľa určenej metodiky. Kontrolujú plnenie plánu a zúčastňujú sa na komplexných ekonomických rozboroch krajských organizácií obchodu.

(2) Zostavujú výhľadové a päťročné plány cestovného ruchu, vykonávajú ich ročné spresňovanie, koordinujú úlohy na úseku rozvoja cestovného ruchu medzi jednotlivými organizáciami a rozdeľujú prostriedky určené na podporu cestovného ruchu.

(3) Dávajú súhlas na vymenúvanie riaditeľov krajských obchodných organizácií a môžu požadovať ich odvolanie.

na úseku školstva a kultúry

§ 35

(1) Krajské národné výbory zabezpečujú proporcionálny rozvoj školských a kultúrnych zariadení v kraji. Zodpovedajú za jednotu ich politickoideového a kultúrnovýchovného pôsobenia v duchu marxisticko-leninského svetového názoru.

(2) Riadia pedagogickú a odborno-politickú činnosť všetkých školských a kultúrnych zariadení spravovaných národnými výbormi, vykonávajú odborný dozor na učňovských, odborných a stredných všeobecnovzdelávacích školách a zodpovedajú za výchovu kádrov v kraji.

(3) Starajú sa o rozvoj umenia.

(4) Dohliadajú na činnosť a hospodárenie cirkevných organizácií, ktorých pôsobnosť presahuje rámec okresu.

(5) Riadia
pedagogické inštitúty;

krajský podnik pre film, koncerty a estrády;

krajský podnik knižného maloobchodu;

krajské nakladateľstvá;

krajské stredisko štátnej pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody;

v niektorých krajoch konzervatórium a štátnu vedeckú knižnicu.

na úseku zdravotníctva

§ 36

(1) Krajské národné výbory určujú zásadnú koncepciu zdravotníctva a zabezpečujú jeho proporcionálny rozvoj na území kraja.

(2) Starajú sa o vysokú kvalifikáciu vedúcich zdravotníckych pracovníkov, o ich účelné rozmiestenie v kraji a určujú plán školenia lekárov a stredných zdravotníckych pracovníkov;

vykonávajú pedagogický a odborný dozor nad zdravotníckymi školami riadenými okresnými národnými výbormi.

(3) Zabezpečujú poskytovanie špecializovaných služieb obyvateľstvu celého kraja. Zodpovedajú za rovnomerné zabezpečenie obyvateľstva odbornými službami a za vysokú úroveň zdravotníckych služieb. Určujú spádové územia pre poskytovanie odborných služieb.

(4) Zabezpečujú plynulé zásobovanie lekární liečivami a zdravotníckym materiálom.

(5) Riadia krajský ústav národného zdravia a niektoré kúpeľné jednotky a liečebne krajského významu, pokiaľ sa nezačlenia do krajského ústavu národného zdravia.

na úseku sociálneho zabezpečenia

§ 37

(1) Krajské národné výbory vytvárajú predpoklady pre rozvoj sociálneho zabezpečenia v kraji; riadia vykonávanie dôchodkového zabezpečenia (poistenia) a nemocenského poistenia členov JRD a dôchodcov.

(2) Zodpovedajú za posudkovú službu sociálneho zabezpečenia v kraji, za správne rozmiestenie lekárov posudkovej služby a sa starajú o ich vysokú kvalifikáciu.

(3) Rozhodujú o odvolaniach proti rozhodnutiam okresných národných výborov o dávkach a službách sociálneho zabezpečenia (poistenia).

(4) Riadia ústavy a zariadenia sociálnej starostlivosti krajského významu.

na úseku pracovných síl

§ 38

(1) Krajské národné výbory zabezpečujú pracovnými silami plnenie základných úloh rozvoja národného hospodárstva a zabezpečujú správne využitie zdrojov pracovných síl na svojom území.

(2) Zodpovedajú za plnenie plánu náboru pracovných síl pre iné kraje a zabezpečujú s tým spojené medzikrajové presuny pracovných síl.

(3) Riadia vykonávanie dozoru na zamestnávanie pracovníkov.

(4) Ďalšie úlohy na úseku pracovných síl plnia pri riadení a plánovaní komplexného rozvoja hospodárstva a kultúry v kraji (§ 41).

na úseku vnútornej správy

§ 39

(1) Krajské národné výbory zabezpečujú vykonávanie volieb do národných výborov, Národného zhromaždenia a Slovenskej národnej rady. Volia sudcov a sudcov z ľudu krajských súdov. Schvaľujú nepodstatné územné zmeny okresov. Vykonávajú zmeny v pomenúvaní obcí.

(2) Spolupôsobia pri vykonávaní Branného zákona a opatrení na upevnenie obranyschopnosti krajiny a pri príprave brancov. Robia opatrenia na ochranu verejného poriadku v rámci kraja. Organizujú civilnú obranu a riadia a kontrolujú požiarnu ochranu v kraji.

(3) Zabezpečujú materiálne potreby pre činnosť národného výboru a jeho orgánov a na účely civilnej obrany.

(4) Vykonávajú dozor vo veciach dobrovoľných organizácií a spolkov, vo veciach matričných a štátneho občianstva.

(5) Vykonávajú v rámci kraja koordinačnú a kontrolnú funkciu vo veciach práce a miezd zamestnancov národných výborov a zariadení nimi spravovaných, vykonávajú systemizáciu aparátu krajského národného výboru a rozvrhujú základné systemizačné ukazovatele pre aparáty národných výborov nižších stupňov.

Pri plánovaní a financovaní hospodárskej a kultúrnej výstavby

§ 40

Pri plánovaní a financovaní rozvoja hospodárstva spravovaného národnými výbormi krajské národné výbory

1. podľa smerníc pre zostavenie dlhodobých a päťročných plánov a opatrení pre zostavenie ročných plánov a rozpočtov schválených vládou ustanovujú hospodársko-politické smernice pre vypracúvanie návrhov dlhodobých, päťročných a ročných plánov a rozpočtov v krajoch;
2. riadia vypracúvanie plánov a rozpočtov na okresných národných výboroch a vo svojich organizáciách; vypracúvajú návrhy súhrnných plánov a rozpočtov za celé hospodárstvo riadené národnými výbormi v krajoch a predkladajú ich vláde a Štátnej plánovacej komisii, návrhy rozpočtov Ministerstvu financií;
3. v rámci úloh, prostriedkov a počtov pracovníkov určených štátnym plánom určujú vo svojich plánoch jednotlivým okresným národným výborom a svojim organizáciám základné úlohy, objemy prostriedkov a počty pracovníkov súhrnne za celé ich hospodárstvo; v nevyhnutnej miere určujú všetkým alebo len niektorým okresným národným výborom objemy prostriedkov, prípadne počty pracovníkov oddelene pre niektoré odvetvia alebo ich časti.

§ 41

Pri riadení a plánovaní komplexného hospodárskeho a kultúrneho rozvoja na svojom území krajské národné výbory:

1. na základe smerníc schválených vládou vypracúvajú návrhy dlhodobých a päťročných plánov rozvoja celého hospodárstva na území krajov; tieto návrhy obsahujú v ukazovateľoch charakterizujúcich celkový rozvoj krajov úlohy v rozvoji a rozmiestení výrobných síl, úlohy v životnej úrovni obyvateľstva v kraji, prehľad o vývoji celkového počtu a zložení obyvateľstva a pod.;
2. prednostne zabezpečujú:
   a) plnenie úloh určených plánom voči iným krajom, predovšetkým medzikrajové presuny pracovných síl, stavebných kapacít, stavebných hmôt, potravín a iných výrobkov atď.;
   b) plnenie základných úloh rozvoja národného hospodárstva na území kraja, najmä pracovnými silami, kapacitou stavebnej výroby, bytovou výstavbou, dopravou, vodou atď.;
3. navrhujú na základe rozborov prírodných a ekonomických podmienok krajov a okresov riešenie niektorých konkrétnych otázok rozvoja odvetvia hospodárstva na svojom území; pokiaľ ide o hospodárstvo riadené ministerstvami, prejednávajú svoje návrhy s výrobnými hospodárskymi jednotkami; ak presahuje uskutočnenie návrhov možnosti výrobných hospodárskych jednotiek, potom predkladajú návrhy kompetentným ministerstvám a Štátnej plánovacej komisii;
4. bilancujú zdroje a potrebu pracovných síl, prejednávajú s podnikmi priamo riadenými ministerstvami potrebu pracovníkov a kontrolujú, ako podniky pracovnými silami hospodária; zabezpečujú správne rozmiestnenie dorastu a absolventov odborných škôl;

5. vypracúvajú bilancie peňažných príjmov a výdavkov obyvateľstva; ukladajú okresným národným výborom a svojim organizáciám opatrenia zabezpečujúce vyrovnanosť bilancií a navrhujú ministerstvám a ostatným ústredným orgánom obdobné opatrenia pre odvetvia riadené týmito orgánmi;
6. v dlhodobých a päťročných plánoch ustanovujú a v ročných plánoch spresňujú rozvoj výroby stavebných hmôt a rozvoj kapacít stavebných prác v súlade s potrebami investorov; pritom vychádzajú zo znalostí kapacít stavebných organizácií pracujúcich na území kraja a zo znalosti investičných potrieb pre zabezpečenie rozvoja hospodárstva a kultúry v kraji a dbajú o upevňovanie dlhodobých vzťahov medzi odberateľmi a dodávateľmi;
7. posudzujú všetku centralizovanú investičnú výstavbu z hľadiska jej účelnosti, rozmiestenia a časového a územného nadviazania, odstránenia nadmernej rozostavanosti a sústredenia prostriedkov; dávajú súhlas na umiestenie všetkej decentralizovanej investičnej výstavby a sa vyjadrujú k návrhom na jej zaradenie do plánov stavebných organizácií riadených ministerstvami; odporúčajú výrobným hospodárskym jednotkám, ministerstvám a Štátnej plánovacej komisii opatrenia na lepšie využitie kapacít; podrobnejšie pokyny vydá Štátna plánovacia komisia;
8. organizujú spoločnú investičnú výstavbu základných fondov slúžiacich niekoľkým organizáciám a rozhodujú o investorstve a podiele zúčastnených organizácií na investičných nákladoch v prípadoch, keď nedôjde k dohode na úrovni okresných národných výborov;
9. zabezpečujú koordináciu výstavby a zriaďovania všetkých kultúrnych, sociálnych, zdravotníckych, telovýchovných, rekreačných a dopravných zariadení;
10. skúmajú vývoj odberateľsko-dodávateľských vzťahov medzi podnikmi vnútri kraja i vzťahy k ostatným krajom, najmä vzťahy medzi výrobou a obchodom, a vykonávajú nutné opatrenia alebo ich navrhujú ministerstvám alebo vláde;
11. skúmajú cesty surovín a výrobkov z hľadiska maximálneho priblíženia výroby ku zdrojom surovín a miestu spotreby a vykonávajú alebo navrhujú nutné opatrenia;
12. vykonávajú rozbory dopravy na celom území kraja a navrhujú opatrenia na odstránenie ekonomicky neúčelných prepráv; plánujú a koordinujú všetku nákladnú automobilovú dopravu (verejnú i závodovú), rozdeľujú fondy hlavných materiálových a základných prostriedkov pre túto dopravu; koordinujú automobilovú dopravu s dopravou železničnou;
13. zabezpečujú koordináciu rozvoja energetiky a teplárenských zariadení s rozvojom bytovej výstavby a všetkých odvetví hospodárstva na území kraja;
14. starajú sa o zveľadenie prírody a ochranu pôdy, lesov, ovzdušia, vodných tokov a chránených častí prírody a zabezpečujú odstraňovanie zdrojov a príčin zhoršovania prírodného prostredia a nadmerného hluku;
15. zabezpečujú vypracovanie krajských rajónových územných plánov a koordinujú vypracovanie územných plánov na národných výboroch nižších stupňov;
16. potvrdzujú plány výrobných družstiev.

Druhá časť
Usporiadanie a činnosť orgánov národných výborov

§ 42

(1) Plenárne zasadanie národného výboru ako sbor všetkých poslancov má rozhodujúcu úlohu pri určovaní hospodárskej, kultúrnej, sociálnej a zdravotníckej politiky v územnom obvode národného výboru; najmä určuje plán a rozpočet, organizuje ich plnenie a rozhoduje o všetkých ďalších závažnejších záležitostiach. Plenárne zasadanie si môže vyhradiť rozhodnutie a rozhodnúť akúkoľvek otázku spadajúcu do pôsobnosti národného výboru.

(2) Pre úspešné organizovanie pracujúcich a ich zapojovanie do riadenia hospodárskej a kultúrnej výstavby plenárne zasadanie národného výboru vytvára radu a komisie. Prácou v nich poveruje poslancov, ktorí sa tak sústavne zúčastňujú na riešení a plnení úloh národného výboru,

najmä na príprave a zabezpečovaní jeho plánov a rozpočtu a na riadení činnosti podnikov, školských, kultúrnych, sociálnych a iných zariadení slúžiacich obyvateľstvu. Do komisií volí tiež ďalších občanov v počte určenom v § 34 zákona.

(3) Rade a komisiám ako kolektívnym voleným orgánom národného výboru prislúcha riešiť otázky hospodárskej a kultúrnej výstavby podľa smerníc plenárneho zasadania národného výboru, ktorému sú zo svojej činnosti zodpovedné. Predkladajú mu na rozhodovanie otázky, ktoré sú mu v § 22 zákona vyhradené, alebo pri ktorých to okolnosti zvlášť vyžadujú.

(4) Národné výbory ďalej vytvárajú odbory, ktorých hlavným poslaním je pod vedením kolektívnych volených orgánov pomáhať pri rozpracovaní, organizovaní a kontrole plnenia úloh národného výboru.

Oddiel 1
Rada národného výboru

§ 43

Rady národných výborov zabezpečujú a organizujú plnenie úloh národných výborov na všetkých úsekoch hospodárskej, kultúrnej a ostatnej spoločenskej výstavby. Usmerňujú a koordinujú činnosť komisií národného výboru, riadia činnosť odborov národného výboru a zjednocujú tak ich úsilie pre úspešné plnenie úloh v rozvoji hospodárstva a kultúry.

§ 44

(1) Hlavnou úlohou rád národných výborov je v tesnej súčinnosti s komisiami národných výborov organizovať a riadiť vypracúvanie a uskutočňovanie plánov rozvoja hospodárskej a kultúrnej výstavby a ročných rozpočtov. Pritom sa rady zameriavajú na riešenie a zabezpečenie hlavných článkov rozvoja hospodárstva a kultúry, najmä pôdohospodárskej výroby, ako aj dôležitejších otázok spoločných niekoľkým odvetviam a otázok presahujúcich svojimi hlavnými súvislosťami rámec jedného odvetvia.

(2) Rady národných výborov organizujú zostavovanie a zabezpečovanie plánu a rozpočtu za najširšej účasti pracujúcich. Na riešenie zásadných otázok plnenia plánu rozvoja jednotlivých odvetví hospodárstva národných výborov, na mobilizáciu všetkých miestnych zdrojov a rezerv využívajú pomoc popredných pracovníkov, osvedčené skúsenosti novátorov a zlepšovateľov, zvolávajú technickoekonomické konferencie a iné porady na riešenie problémov rozvoja výroby.

(3) Rady zabezpečujú podľa smerníc národného výboru plnenie hlavných úloh plánu a rozpočtu na základe široko rozvíjanej organizátorskej práce v masách pracujúcich. V tesnom pracovnom styku s kompetentnými orgánmi Revolučného odborového hnutia vytvárajú podmienky pre sústavné rozvíjanie iniciatívy a aktivity pracujúcich a socialistického súťaženia za rovnomerné plnenie a prekračovanie plánovaných úloh.

(4) Rady dbajú, aby sa efektívnosť hospodárstva národných výborov a spoločenská produktivita práce neustále zvyšovala a aby sa čo najhospodárnejšie využívali všetky materiálové, finančné a iné prostriedky. Z týchto hľadísk rozhodujú rady na návrh komisií o použití finančných a materiálových rezerv, pokiaľ národný výbor rozhodovanie o tom v určitom rozsahu nezverí plánovacej, príp. finančnej komisii.

§ 45

(1) Prednou úlohou rád krajských a okresných národných výborov je zabezpečovať plánovitý a komplexný rozvoj svojho územia. Koordinujú činnosť podnikov a zariadení riadených národným

výborom s činnosťou podnikov a organizácií riadených ministerstvami. Rady okresných národných výborov riešia tieto otázky v úzkom styku s radami miestnych a mestských národných výborov.

(2) Rady národných výborov sú bežne v styku s vedúcimi organizácií riadených ústrednými orgánmi a v tesnej súčinnosti s nimi riešia zásadné otázky komplexného rozvoja hospodárstva v obvode národného výboru. Organizácie riadené ústrednými orgánmi sú povinné spolupracovať s národnými výbormi a plniť úlohy nutné na zabezpečenie plánovitého rozvoja krajov, okresov a obcí a odstraňovať nedostatky, na ktoré ich národný výbor upozorní. Organizácie sú povinné poskytovať radám na ich požiadanie nutné zprávy, údaje a vysvetlenia.

§ 46

(1) Rady národných výborov vykonávajú a organizujú sústavnú a účinnú kontrolu plnenia uznesení, plánu a rozpočtu národných výborov i svojich vlastných opatrení a uznesení a smerníc vyšších orgánov.

(2) Rady vykonávajú kontrolu prostredníctvom svojich členov a za pomoci komisií národných výborov, kontrolného odboru a ostatných odborov národných výborov. Ku kontrole priberajú v širokej miere pracujúcich. Zabezpečujú, aby kontrola vychádzala tiež z poznatkov, pripomienok a sťažností pracujúcich a aby sa uskutočňovala v spolupráci so základnými straníckymi a odborovými organizáciami kontrolovaných podnikov a zariadení.

(3) Rady prejednávajú pravidelne štvrťročne súhrnné výsledky plnenia plánu a rozpočtu. Vždy za polročie predkladajú zprávy o výsledkoch plnenia plánu a rozpočtu plenárnemu zasadaniu národného výboru s návrhmi potrebných opatrení.

(4) Pri prejednávaní zpráv o plnení plánu a rozpočtu rady hodnotia spolu s kompetentnými orgánmi Revolučného odborového hnutia, ako socialistické súťaženie pracujúcich napomáha plneniu plánu. Udeľujú uznania a iné odmeny najlepším pracovným kolektívom. Rady krajských národných výborov spolu s krajskými odborovými radami udeľujú najlepším podnikom Červené zástavy, Červené štandardy a pod.

§ 47

(1) Rady národných výborov majú za prípravu plenárnych zasadaní národných výborov hlavnú zodpovednosť; vytvárajú podmienky pre úplnú aktívnu účasť poslancov a komisií na príprave plenárneho zasadania a zabezpečujú včasné vyhotovenie kvalitných hospodársko-politických rozborov a návrhov riešenia prejednávaných problémov.

(2) Pri príprave plenárneho zasadania národného výboru sa rady spravujú zásadou, že návrhy zásadnej povahy predkladané plenárnemu zasadaniu majú sa vopred prejednať s pracujúcimi. Pre najširšie prejednanie závažných návrhov organizujú verejné diskusie. Rady krajských (okresných) národných výborov predkladajú plenárnemu zasadaniu národného výboru návrhy dôležitých opatrení spravidla po prejednaní s orgánmi okresných (miestnych, mestských) národných výborov.

(3) Vhodnými prostriedkami ako napr. na verejných schôdzkach, tlačou a rozhlasom, oboznamujú rady širokú verejnosť s činnosťou národného výboru. Zabezpečujú, aby všetka činnosť národného výboru prebiehala pred zrakmi pracujúcich a pod ich stálou kontrolou.

§ 48

(1) Rady národných výborov usmerňujú a koordinujú činnosť komisií, vedú ich na rozvíjanie masovoorganizátorskej a výchovnej činnosti, a tak zvyšujú ich podiel na plnení úloh národných výborov. Vytvárajú všetky predpoklady pre to, aby činnosť komisií pri riadení hospodárskej a kultúrnej výstavby bola stále účinnejšia.

(2) Rady národných výborov sa pri zabezpečovaní hospodárskej a kultúrnej výstavby na jednotlivých úsekoch opierajú o komisie národných výborov. Prejednávajú ich návrhy a vyžadujú si ich stanovisko k návrhom predloženým inými orgánmi.

(3) Rady zovšeobecňujú skúsenosti z činnosti komisií. Predsedovia komisií pravidelne informujú rady o práci komisií a o všetkých závažnejších opatreniach, na ktorých sa komisie uzniesli.

§ 49

(1) Rady národných výborov všestranne napomáhajú poslancov v ich organizátorskej a výchovnej činnosti medzi pracujúcimi. Bežne ich oboznamujú s dôležitými uzneseniami straníckych a štátnych orgánov, sústavne sa starajú, aby poslanci sa dokonale oboznámili s hlavnými problémami politického, hospodárskeho a kultúrneho rozvoja územného obvodu národného výboru i celej krajiny, a organizujú školenie na zvýšenie ich politického rozhľadu a znalostí odborných otázok.

(2) Rady zameriavajú činnosť poslancov vo volebných obvodoch na závažné problémy. Poskytujú im potrebné podklady a informácie pre usporadúvanie verejných schôdzok a vedú ich k tesnej spolupráci so spoločenskými organizáciami, s podnikmi a zariadeniami aj s národnými výbormi nižších stupňov a s ich poslancami pôsobiacimi v ich volebných obvodoch. Dbajú o to, aby poslanci pravidelne skladali svojim voličom účty zo svojej činnosti.

§ 50

(1) Radám národných výborov prislúcha vymenúvať a odvolávať vedúcich hospodárskych a rozpočtových organizácií podriadených národným výborom a riešiť závažné otázky činnosti týchto organizácií.

(2) Osobitnú pozornosť venujú rady zvyšovaniu politickej a odbornej úrovne pracujúcich v hospodárstve riadenom národnými výbormi. V spolupráci s orgánmi Revolučného odborového hnutia organizujú rôzne kurzy zvyšovania kvalifikácie a podporujú činnosť závodných a družstevných škôl práce.

§ 51

(1) Rady národných výborov vyšších stupňov riadia a kontrolujú v zásadných otázkach činnosť rád národných výborov nižších stupňov, pomáhajú im pri plnení úloh, rozvíjaní organizátorsko-výchovnej práce a zdokonaľovaní metód riadenia podnikov a zariadení. V úzkej súčinnosti s nimi riešia všetky otázky širšieho dosahu.

(2) Rady krajských (okresných) národných výborov vysielajú podľa potreby na plenárne zasadania a na schôdzky rád okresných (mestských a miestnych) národných výborov svojich členov. Na riešenie zložitejších otázok rozvoja hospodárstva a kultúry vysielajú im na pomoc brigády zložené z politicky a odborne vyspelých pracovníkov. Sústavne zovšeobecňujú skúsenosti okresných (mestských a miestnych) národných výborov, organizujú prieskumy a previerky ich činnosti a pozorne sa zaoberajú s návrhmi, ktoré im rady okresných (mestských a miestnych) národných výborov predkladajú.

Oddiel 2
Komisie národného výboru

§ 52

(1) V komisiách majú národné výbory účinný nástroj organizovania pracujúcich na riešenie a plnenie úloh hospodárskej a kultúrnej výstavby, vypracovania a zabezpečovania plánu a rozpočtu a riadenia podnikov, kultúrnych a sociálnych zariadení.

(2) Do právomoci komisií národných výborov jednotlivých stupňov náleží riešiť a zabezpečovať všetky úlohy národného výboru, pokiaľ nie sú vyhradené plenárnemu zasadaniu alebo rade národného výboru.

(3) Komisie predkladajú rade a národnému výboru iniciatívne návrhy na riešenie základných problémov súvisiacich s rozvojom hospodárstva a kultúry v obvode národného výboru a so zabezpečovaním úloh plánu a rozpočtu. Podieľajú sa na vypracúvaní a posudzovaní všetkých návrhov predkladaných plenárnemu zasadaniu národného výboru a dôležitejších opatrení rady.

(4) Úspešné plnenie úloh národného výboru dosahujú komisie najmä tým, že uplatňujú bohaté skúsenosti, podnety a pripomienky občanov. Sústavne usilujú o odhaľovanie rezerv k rozvoju výroby a služieb, organizujú rozširovanie pokrokových skúseností a ich zavádzanie do praxe a neustále rozvíjajú aktivitu a iniciatívu pracujúcich na plnenie úloh hospodárskej a kultúrnej výstavby.

§ 53

(1) Krajské, okresné a im na roveň postavené národné výbory zriaďujú spravidla komisiu plánovaciu, finančnú, pôdohospodársku, pre služby a miestny priemysel, obchodnú, pre výstavbu, pre vodné hospodárstvo, dopravnú, školskú a kultúrnu, zdravotnícku, sociálneho zabezpečenia.

(2) Mestské národné výbory zriaďujú spravidla komisiu plánovaciu, finančnú, pre služby a miestnu výrobu, obchodnú, školskú a kultúrnu, pre výstavbu, pôdohospodársku, zdravotnícku, sociálneho zabezpečenia a na ochranu verejného poriadku.

(3) Miestne národné výbory zriaďujú spravidla komisiu plánovaciu, finančnú, pôdohospodársku, školskú a kultúrnu, pre služby a miestnu výrobu, pre výstavbu a na ochranu verejného poriadku; miestne národné výbory v menších obciach zriaďujú spravidla spoločnú plánovaciu a finančnú komisiu.

(4) Pri komisiách môže národný výbor v odôvodnených prípadoch zriadiť užšie komisie na rozhodovanie vecí určitého druhu. Zloženie a pôsobnosť takýchto užších komisií upravujú osobitné predpisy.

§ 54
Plánovacia komisia

(1) Plánovacia komisia je orgánom národného výboru pre plnenie úloh súvisiacich s plánovaním komplexného rozvoja hospodárstva a kultúry na území pôsobnosti národného výboru.

(2) Členmi plánovacej komisie sú spravidla predsedovia najdôležitejších komisií, ako je finančná a pôdohospodárska komisia.

(3) Podľa smerníc národného výboru a jeho rady zabezpečuje plánovacia komisia vypracúvanie plánu; zodpovedá národnému výboru a jeho rade za to, že v návrhoch plánov je zabezpečený proporcionálny rozvoj úsekov riadených národnými výbormi, a to i vo vzťahu k hospodárstvu

riadenému ministerstvami. Úzko spolupracuje s ostatnými komisiami národného výboru; vyžaduje si od nich námety na riešenie otázok rozvoja jednotlivých odvetví, upozorňuje ich na problémy rozvoja odvetvia vo vzťahu k iným odvetviam a prejednáva s nimi v celom priebehu plánovacích prác návrhy úloh odvetvia a ich zabezpečenie v budúcom plánovacom období.

(4) V úzkej súčinnosti s ostatnými komisiami národného výboru zabezpečuje plnenie plánu a jeho kontrolu vo všetkých organizáciách podriadených národnému výboru; kontroluje plnenie plánu národných výborov nižšieho stupňa. Pritom najmä:

a) skúma, či sú načas vytvorené podmienky na plnenie plánovaných úloh, a spolu s ostatnými komisiami pomáha pri ich zabezpečovaní;

b) bežne kontroluje plnenie kvantitatívnych a najmä kvalitatívnych ukazovateľov plánu a pomáha odstraňovať zistené nedostatky; najmä kontroluje ukazovatele zvyšovania produktivity práce, efektívnosti investícií, znižovania vlastných nákladov a zvyšovania kvality výrobkov a služieb; odstránenie nedostatkov, ktoré pritom zistí, buď v spolupráci s kompetentnou komisiou národného výboru rieši alebo návrh na riešenie predkladá národnému výboru alebo jeho rade;

c) na základe prehľadu o výsledkoch plnenia plánov, vlastných znalostí o činnosti jednotlivých organizácií a námetov ostatných komisií národného výboru hodnotia najmenej raz za štvrť roka súhrnné politicko-ekonomické rozbory stavu a rozvoja hospodárstva riadeného národnými výbormi; účelom rozborov je odhaliť príčiny nedostatkov plnenia plánu a umožniť národnému výboru, jeho rade a jednotlivým komisiám ich účinné riešenie.

(5) V rozsahu určenom plenárnym zasadaním národného výboru rozhoduje v dohode s kompetentnými komisiami národného výboru

a) o zmenách schváleného plánu,

b) o použití plánovaných rezerv,

c) o presunoch prostriedkov a pracovníkov, ktoré boli národným výborom nižšieho stupňa určené v pláne oddelene pre niektoré odvetvia alebo ich časti,

d) o ďalších opatreniach na zabezpečenie úloh určených plánom.

§ 55
Finančná komisia

(1) Finančná komisia je orgánom národného výboru pre plnenie úloh súvisiacich s financovaním hospodárskej a kultúrnej výstavby, ktorú národné výbory riadia. Zabezpečuje a organizuje mobilizáciu a používanie finančných zdrojov tak, aby bol neustále zabezpečovaný súlad miestnych a celoštátnych záujmov pri plnení úloh plánu a rozpočtu národného výboru.

(2) Podľa smerníc národného výboru a jeho rady organizuje a koordinuje vypracovanie ročných rozpočtov a zodpovedá za ich predloženie rade a plenárnemu zasadaniu národného výboru.

(3) V rozsahu určenom plenárnym zasadaním národného výboru rozhoduje v dohode s kompetentnými komisiami, najmä v dohode s plánovacou komisiou, o zmenách schváleného rozpočtu, o použití finančných rezerv a o iných opatreniach na zabezpečenie úloh určených plánom a rozpočtom.

(4) Pravidelne kontroluje plnenie rozpočtu národného výboru, finančné hospodárenie organizácií podriadených národnému výboru a plnenie rozpočtov národných výborov nižšieho stupňa; o svojich záveroch informuje ostatné komisie národného výboru a umožňuje im tak hlbší pohľad do činnosti organizácií a lepšie riešenie problémov súvisiacich s celkovou činnosťou organizácií; hodnotenie celkového finančného hospodárenia národného výboru a jeho organizácií, ako i

národných výborov nižšieho stupňa spolu s návrhmi opatrení predkladá rade národného výboru; kontroluje včasnosť i stav účtovnej evidencie.

(5) Zabezpečuje správne vykonávanie daňovej politiky; organizuje opatrenia na zlepšenie správy a ochrany národného majetku a v rozsahu určenom národným výborom rozhoduje o dispozíciách s týmto majetkom.

Odvetvové komisie

§ 56

(1) Odvetvové komisie sú orgánom národného výboru pre zabezpečovanie úloh na jednotlivých úsekoch jeho činnosti.

(2) Pri riadení a plánovaní rozvoja jednotlivých odvetví komisie národných výborov najmä:

a) rozpracúvajú v úzkej súčinnosti s plánovacou a finančnou komisiou základné problémy rozvoja odvetvia; zabezpečujú, aby v návrhoch plánov a opatrení národného výboru a jeho rady sa vytvárali predpoklady optimálneho rozvoja odvetvia a čo najefektívnejšie využívanie prostriedkov určených pre jeho rozvoj;

b) podieľajú sa na príprave a zostavovaní plánu a rozpočtu národného výboru a plánov podnikov a zariadení riadených národným výborom;

c) zabezpečujú v tesnej spolupráci s orgánmi a organizáciami Revolučného odborového hnutia a predstavenstvami jednotných roľníckych družstiev, aby plány a rozpočty sa zostavovali za najširšej účasti pracujúcich v podnikoch a zariadeniach národného výboru, v mestách a na dedinách.

§ 57

(1) Do právomoci komisií náleží riešiť a rozhodovať dôležitejšie otázky týkajúce sa zabezpečovania plánu a rozpočtu a rozvoja činnosti podnikov a zariadení spravovaných národnými výbormi.

(2) Komisie sú oprávnené požadovať od vedúcich jednotlivých podnikov, jednotných roľníckych družstiev a zariadení spravovaných národnými výbormi vypracovanie opatrení nevyhnutných na prípravu a zabezpečenie plánu a na mobilizáciu zdrojov a rezerv; napomáhajú ich prejednanie s pracujúcimi v podnikoch a sledujú ich plnenie. V súvislosti s tým poverujú svojich členov a spolupracovníkov konkrétnymi politickoorganizátorskými úlohami priamo v jednotlivých podnikoch a zariadeniach.

(3) V medziach určených národným výborom rozhodujú v dohode s plánovacou komisiou (a ak ide o rozpočet, s finančnou komisiou) o drobných úpravách plánu a rozpočtu.

§ 58

(1) Komisie sústavne kontrolujú na svojich úsekoch, ako sa plnia uznesenia strany a vlády, národného výboru a jeho rady, a robia opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

(2) Pravidelne štvrťročne vykonávajú rozbory a hodnotia plnenie plánu a rozpočtu; prejednávajú komplexné rozbory hospodárenia podnikov alebo zariadení národného výboru a návrhy na finančné usporiadanie podnikov vo svojom odvetví.

(3) Za pomoci aktívu a za širokej účasti pracujúcich organizujú previerky činnosti podnikov a zariadení riadených národnými výbormi, prejednávajú za účasti straníckej a odborovej organizácie

činnosť podnikov a zariadení s ich vedúcimi pracovníkmi a ustanovujú záväzné opatrenia na zlepšenie práce.

§ 59

Do právomoci komisií náleží riešiť i ďalšie otázky riadenia odvetvia, najmä:

a) riešiť otázky odborného vedenia odvetvia, uplatňovania poznatkov vedy a techniky a plánovitého zvyšovania úrovne techniky a technológie výroby a organizácie práce v odvetví;

b) kontrolovať a zabezpečovať správne vykonávanie cenovej a mzdovej politiky v odvetví tak, aby podporovalo rozvoj odvetvia a aktívne pôsobilo na rozsah a kvalitu výroby a služieb poskytovaných obyvateľstvu;

c) zabezpečovať výchovu a prípravu kádrov a starať sa o neustále zvyšovanie politickej a odbornej úrovne pracovníkov v odvetví.

Spôsob činnosti komisií

§ 60

(1) Hlavnou metódou činnosti komisií je sústavná organizátorská a výchovná práca medzi obyvateľstvom. Komisie sústreďujú aktivitu a iniciatívu pracujúcich na riešenie a uskutočňovanie úloh hospodárskej a kultúrnej výstavby, podporujú rozvoj socialistického súťaženia, zlepšovateľského a novátorského hnutia a hnutia brigád socialistickej práce.

(2) Komisie vo všetkej svojej činnosti vychádzajú zo skúseností pracujúcich. Upevňujú svoje spojenie s pracujúcimi v miestach i na závodoch, úzko spolupracujú s dobrovoľnými spoločenskými organizáciami a stále rozširujú okruh svojich spolupracovníkov z radov občanov. Všetky svoje opatrenia robia na základe poznatkov svojich členov, ostatných poslancov národných výborov i svojich spolupracovníkov, skúseností národných výborov nižších stupňov a námetov obsiahnutých v sťažnostiach a oznámeniach pracujúcich.

(3) Komisie organizujú prieskumy najmä v spolupráci s komisiami národných výborov nižších stupňov. Na podklade ich výsledkov vypracúvajú návrhy opatrení smerujúce na zlepšovanie práce podnikov a zariadení a organizujú ich uskutočnenie.

(4) Komisie miestnych a mestských národných výborov sa opierajú o činnosť občianskych kontrol, ktorých prácu riadia, ďalej o skúsenosti občianskych výborov, výborov žien a o činnosť rôznych občianskych komisií a sborov, vytváraných pri školách, zdravotníckych zariadeniach, domových správach a iných zariadeniach.

§ 61

(1) Komisie národného výboru pri zabezpečovaní úloh nadväzujú na organizátorskú činnosť rady národného výboru. Predseda komisie informuje pravidelne komisiu o všetkých závažných úlohách a uzneseniach rady národného výboru.

(2) Rada národného výboru je oprávnená vrátiť komisii na nové prejednanie rozhodnutie alebo opatrenie komisie, ak je v rozpore s plánom alebo rozpočtom, s iným uznesením národného výboru alebo rady alebo s uzneseniami, predpismi a smernicami vyšších orgánov. Ak neurobí komisia nápravu sama, zruší rada uznesenie komisie alebo predloží návrh na jeho zrušenie plenárnemu zasadaniu národného výboru.

(3) Ak nesúhlasí komisia s niektorým uznesením rady národného výboru, môže predložiť otázku na prejednanie na najbližšie plenárne zasadanie národného výboru.

§ 62

(1) Komisie národného výboru môžu ukladať vedúcim podnikov a zariadení spravovaných národným výborom opatrenia nutné na zabezpečenie úspešného plnenia plánovaných úloh a na lepšie uspokojovanie potrieb pracujúcich.

(2) Svojou činnosťou usilujú komisie o upevňovanie zodpovednosti vedúcich pracovníkov podnikov a zariadení národného výboru za ich riadenie a za plnenie úloh určených plánom, za hospodárske výsledky a za uspokojovanie spoločenských potrieb. Dbajú, aby sa títo pracovníci zo svojej činnosti zodpovedali priamo pracujúcim na verejných schôdzach.

(3) Vedúci podnikov a zariadení sa v záležitostiach, ktoré prislúcha riešiť národnému výboru a jeho orgánom, obracajú spravidla na predsedu príslušnej odvetvovej komisie národného výboru.

(4) Vykonanie opatrení národného výboru a jeho rady v podnikoch a zariadeniach spravovaných národným výborom zabezpečuje a kontroluje príslušná odvetvová komisia národného výboru svojimi členmi a spolupracovníkmi a za pomoci odboru.

§ 63

(1) Komisie národných výborov vyšších a nižších stupňov navzájom spolupracujú pri riešení dôležitých úloh na svojich úsekoch. Komisie krajského národného výboru a okresného národného výboru majú vždy priberať komisie národných výborov nižších stupňov na vykonanie prieskumov a rozborov činnosti podnikov a zariadení spravovaných národnými výbormi, majú im radiť a pomáhať pri riešení problémov, zovšeobecňovať pokrokové skúsenosti z hospodárskej a kultúrnej výstavby i organizátorskej práce komisií, odovzdávať ich komisiám národných výborov nižších stupňov a pomáhať im zavádzať ich do praxe.

(2) Komisie nie sú oprávnené ukladať úlohy národným výborom nižších stupňov, ich komisiám ani radám.

Oddiel 3
ODBORY NÁRODNÉHO VÝBORU

§ 64

(1) Odbory sú dôležitým pomocníkom národných výborov, ich rád a komisií pri plnení úloh hospodárskej a kultúrnej výstavby, pri kontrole a pri vybavovaní správnych záležitostí. Plnia úlohy, ktorými ich národný výbor, jeho rada alebo komisia poverí, a ďalej úlohy, ktoré pre ne vyplývajú zo smerníc a pokynov ministerstiev (ústredných orgánov) a vedúcich odborov národných výborov vyšších stupňov.

(2) Vo svojej práci sa odbory spravujú právnymi predpismi, uzneseniami národného výboru, jeho rady a príslušnej komisie a smernicami a pokynmi vyšších orgánov.

§ 65

(1) Odbory národného výboru pripravujú pre národný výbor, jeho radu a komisie politicko-ekonomické rozbory a iné odborné podklady a vypracúvajú iniciatívne návrhy na riešenie dôležitých otázok rozvoja hospodárstva a kultúry v obvode národného výboru.

(2) Odbory zabezpečujú organizačnou a presvedčovacou prácou v podnikoch a zariadeniach spravovaných národným výborom plnenie úloh vyplývajúcich z plánu a z uznesení národného výboru, jeho rady a komisií.

§ 66

(1) Národné výbory zriaďujú svoje odbory v takom počte, usporiadaní a s takou pracovnou náplňou, ako to zodpovedá úlohám hospodárskej a kultúrnej výstavby, ktoré má národný výbor na svojom území plniť. Organizujú odbory podľa jednotlivých úsekov svojej činnosti a v súlade s pôsobnosťou príslušných ústredných úradov tak, aby boli schopné čo najúčelnejšie plniť svoje úlohy.

(2) Vnútornú organizáciu odborov určujú rady národných výborov v rámci základných systemizačných ukazovateľov.

§ 67

(1) Pre jednotlivé úseky činnosti vytvárajú krajské, okresné a im na roveň postavené národné výbory spravidla tieto odbory: odbor plánovací, finančný, kontrolný, organizačný, pôdohospodárstva, priemyselný (pre miestne hospodárstvo), obchodu, dopravy, výstavby, vodného hospodárstva a energetiky, školstva a kultúry, pracovných síl, zdravotníctva, sociálneho zabezpečenia, pre vnútorné veci.

(2) Krajské, okresné a im na roveň postavené národné výbory môžu podľa potrieb hospodárskej a kultúrnej výstavby svojho územia výnimočne zriadiť aj iné odbory, prípadne môžu upustiť od zriadenia niektorého odboru.

(3) Miestne a mestské národné výbory v obciach nad 10 000 obyvateľov a obvodné národné výbory v Bratislave, Brne, Ostrave a v Plzni zriaďujú so súhlasom rady okresného (mestského) národného výboru svoje odbory podľa potrieb hospodárskej a kultúrnej výstavby svojho územia. Miestne a mestské národné výbory v obciach do 10 000 obyvateľov môžu so súhlasom rady okresného národného výboru zriadiť hospodárskosprávny odbor.

(4) Na zabezpečenie prác na úseku civilnej obrany zriaďujú národné výbory podľa osobitných predpisov štáb civilnej obrany.

§ 68

Náplň činnosti svojich odborov určujú krajské národné výbory po prejednaní s ministerstvami; okresné národné výbory tak robia po prejednaní s radou krajského národného výboru. Pritom deľbu práce na úseku plánovania a financovania určujú tak, že plánovaciu agendu vykonávajú plánovacie odbory a rozpočtovú agendu finančné odbory. Odbor pôdohospodárstva zabezpečuje komplexnú plánovaciu a rozpočtovú činnosť na úseku pôdohospodárstva.

§ 69

(1) Na čele odboru je vedúci, ktorého ustanovuje a zbavuje národný výbor na návrh rady. Na čele kontrolného odboru je člen rady.

(2) Vedúci odboru zodpovedá za celú činnosť odboru, za plnenie uložených úloh a za včasné a riadne vybavovanie pripomienok, návrhov a záležitostí občanov. Riadi a organizuje prácu v odbore, dbá o používanie správnych pracovných metód a sa stará o stále zvyšovanie politickej a odbornej kvalifikácie pracovníkov odboru.

(3) Vedúci a ostatní pracovníci odborov sú povinní sa zúčastniť na schôdzkach a besedách poslancov národného výboru s voličmi, pomáhať im pri ich organizovaní a pri zabezpečovaní úloh, ktoré z nich vyplynú.

Oddiel 4
AKTÍVY NÁRODNÝCH VÝBOROV

§ 70

V záujme rozširovania priamej účasti občanov na hospodárskej a kultúrnej výstavbe a na riadení podnikov a inštitúcií slúžiacich obyvateľstvu sa rady mestských, miestnych a obvodných národných výborov opierajú o prácu občianskych výborov, výborov žien a iných občianskych aktívov a komisií, organizujú ich vytváranie a usmerňujú ich činnosť.

§ 71

(1) V mestách sa občianske výbory zriaďujú podľa ulíc alebo častí mesta tak, aby zahrňovali jeden alebo niekoľko volebných obvodov do mestského (obvodného, miestneho) národného výboru. Volia ich občania na verejnom zhromaždení na dva roky.

(2) Hlavným poslaním občianskych výborov v mestách je organizovať účasť občanov na plnení úloh národného výboru, najmä pri úprave a zveľaďovaní mesta, udržiavaní a ochrane bytového majetku, zvyšovaní úrovne mestského hospodárstva, zásobovaní obyvateľstva a pri uspokojovaní kultúrnych a sociálnych potrieb občanov. Vo svojej činnosti sa občianske výbory opierajú tiež o domové komisie (domových dôverníkov).

(3) Občianske výbory úzko spolupracujú s poslancami národného výboru a pomáhajú im v ich činnosti vo volebných obvodoch.

§ 72

(1) Na dedine sa občianske výbory zriaďujú pre oddelené alebo vzdialenejšie časti obce, ak to vyžadujú osobitné podmienky ich hospodárskeho a kultúrneho rozvoja.

(2) Členmi občianskeho výboru sú poslanci miestneho národného výboru, ktorí majú v časti obce, pre ktorú bol občiansky výbor zriadený, svoj volebný obvod. Ďalších členov volia občania na verejnom zhromaždení na dva roky.

(3) Hlavným poslaním občianskych výborov na dedine je organizovať účasť občanov na plnení úloh miestneho národného výboru z hľadiska komplexného rozvoja celej obce a so zreteľom na osobitné podmienky časti obce, pre ktorú sa vytvorili, a uľahčovať občanom styk s miestnym národným výborom. Vo svojej práci sa najmä zameriavajú na zvyšovanie pôdohospodárskej výroby, na úpravu a zveľadenie obce, na zlepšenie služieb obyvateľstvu a zásobovanie a na uspokojovanie kultúrnych a sociálnych potrieb občanov.

(4) Miestny národný výbor alebo jeho rada môže občiansky výbor poveriť vykonávaním konkrétnych úloh.

§ 73

(1) Výbory žien sa zriaďujú pri mestských a obvodných národných výboroch a najmä pri miestnych národných výboroch. Volia ich občania na verejnom zhromaždení na dva roky.

(2) Hlavným poslaním výborov žien je politicko-výchovná a osvetová činnosť medzi ženami s cieľom zvyšovať ich aktívnu účasť na riešení a zabezpečovaní konkrétnych úloh hospodárskej a kultúrnej výstavby, zapájať ženy do verejného, hospodárskeho a kultúrneho života, najmä ich zapájať do činnosti národného výboru a jeho komisií.

§ 74

(1) Na rozvíjanie aktivity pracujúcich smerujúcej pre obstarávanie spoločenských záležitostí a zabezpečovanie hospodárskych a kultúrno-výchovných úloh zriaďujú rady a komisie národných výborov rôzne občianske komisie, poradné, pracovné a kontrolné sbory (zveľaďovacie komisie, sbory pre občianske záležitosti, protialkoholické sbory, telovýchovné komisie, komisie cestovného ruchu, komisie na ochranu pamiatok, občianskej kontroly atď.).

(2) Rady a komisie národných výborov podporujú a organizujú vytváranie občianskych aktívov a komisií pri podnikoch a zariadeniach spravovaných národnými výbormi (napr. pri podnikoch a prevádzkárňach poskytujúcich služby obyvateľstvu, pri domových správach, pri školách a kultúrno-osvetových zariadeniach, pri zdravotníckych a sociálnych zariadeniach a pod.). Usilujú o to, aby pracujúci prostredníctvom občianskych aktívov a komisií priamo pôsobili na zlepšovanie a rozvoj činnosti týchto podnikov a zariadení.

Tretia časť
SPOLOČNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 75

(1) Zriaďovanie, organizáciu a vzťahy podnikov riadených národnými výbormi bližšie upravuje štatút týchto podnikov vydaný vládou.

(2) Organizáciu a vzťahy rozpočtových a iných nepodnikových organizácií riadených národnými výbormi bližšie upravia organizačné poriadky, ktoré vydávajú rady kompetentných národných výborov podľa zásad schválených vládou.

(3) Pôsobnosť národných výborov v oblasti plánovania, tvorby a kontroly cien určujú osobitné predpisy.

§ 76

(1) Zrušujú sa predpisy, ktoré odporujú tomuto nariadeniu; ustanovenia o doterajších komisiách sociálneho zabezpečenia rád národných výborov sa nahradzujú ustanoveniami zákona o národných výboroch a tohto nariadenia.

(2) Predpisy o trestných komisiách rád národných výborov zostávajú zatiaľ nedotknuté.

§ 77

Úlohy, ktoré podľa platných predpisov náležia výkonným orgánom národných výborov, alebo ktoré neskoršie predpisy zveria národným výborom, budú obstarávať národné výbory a ich orgány kompetentné podľa zákona o národných výboroch a tohto nariadenia.

§ 78

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia s výnimkou ustanovenia § 18 ods. 6 písm. b), § 20 ods. 7 písm. b) a § 30 ods. 3, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. januárom 1961; vykonajú ho všetci členovia vlády.

Široký v. r.

Dolanský v. r.

Kopecký v. r.

Barák v. r.

Inž. Šimůnek v. r.

Inž. Jankovcová v. r.

Dr. Kyselý v. r.

Plojhar v. r.

David v. r.

Ďuriš v. r.

Krajčír v. r.

Krosnář v. r.

Generál armády Lomský v. r.

Machačová v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Poláček v. r.

Štrougal v. r.

Uher v. r.

Beran v. r.

Jonáš v. r.

Dr. Kahuda v. r.

Reitmajer v. r.

Dr. Škoda v. r.

Dr. Vlasák v. r.

Brabec v. r.

Inž. Černý v. r.

Dr. Neumann v. r.

Ouzký v. r.

Pospíšil v. r.

Inž. Púčik v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.